

Dosarul nr. 3ra-359/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – D. Sîrbu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Moraru, O. Cojocaru, E. Clim

ÎNCHEIERE

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Sergiu Garabagiu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea la recalcularea și achitarea pensiei pentru vechimea în muncă,

împotriva deciziei din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 03 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată :

La 14 februarie 2018 Sergiu Garabagiu a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat recunoașterea netemeinicii răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-61/18 din 09 februarie 2018, repunerea în dreptul lezat de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă în dependență de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută și data ieșirii la pensie, obligarea să achite pensia pentru vechimea în muncă reieșind din salariul achitat procurorului, șef al Direcției exercitare a urmăririi penale ale Procuraturii Generale în exercițiul funcției, recalcularea pensiei pentru vechime în muncă ținând cont de majorarea generală a salariului procurorului în funcție începând cu data de 05 aprilie 2013, după creșterea salariului cu 35 % și începând cu 01 august 2016, după creșterea salariului potrivit art. 60 din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016 (în vigoare de la data de 01 august 2016) pe toată perioada de pensionare, reieșind din funcția deținută. (f.d. 27-34, 46-53)

În motivarea cererii reclamantul a invocat că a activat în organele procuraturii din anul 1989 până în anul 2010, având o vechime în muncă de peste 24 ani începând cu 01 iunie 2010, la atingerea vârstei de 50 ani. În conformitate cu Legea cu privire la procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008, în vigoare la acel moment, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80% din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute pe care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei, la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu, până la sfârșitul anului 2011.

A indicat că Casa Națională de Asigurări Sociale din motive neîntemeiate, odată cu majorarea salariului procurorului, nu a efectuat recalcularea pensiei, astfel lipsindu-1 de dreptul dobândit licit la pensie în anul 2010 la recalcularea pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an. La 05 ianuarie 2018, considerând că Casa Națională de Asigurări Sociale i-a încălcat grav dreptul la proprietate (pensie), dobândit anterior licit, prin aplicarea obligatorie pentru procurorii pensionați a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție, s-a adresat cu o cerere prealabilă întru restabilirea sa în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție potrivit Legii nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură și articolului XXIX din Legea nr. 152 din 01 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, pe când, la 09 februarie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a expediat în adresa reclamantului răspunsul nr. G-61/18 din 09 februarie 2018 prin care i-a refuzat în admiterea cerințelor.

Consideră că răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-61/18 din 09 februarie 2018, prin care s-a refuzat în admiterea cerințelor, este ilegal și pasibil de a fi anulat cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula și achita pensia.

Reclamantul a menționat că conform Legii nr. 902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, Legii nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură, Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, în calitate de procuror în demisie, deține dreptul la toate înlesnirile, garanțiile și recompensele prevăzute pentru judecători. Or, de aceleași stipulări prevăzute în Legea nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la procuratură și Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la procuratură, s-au bucurat și procurorii inclusiv și reclamantul până la sfârșitul anului 2011. Mai mult, procurorii, pensionați până la adoptarea Legii nr. 118 din 14 martie 2003, primeau pensiile conform Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului. Reclamantul indică că atât Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, cât și legile anterioare asigură reglementarea garanțiilor sociale, una din ele fiind acordarea pensiei procurorului ca entitate de demnitate publică, la o anumită vârstă - 50 ani, cu respectarea obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție.

A indicat că reglementările legale respective au fost adoptate de Parlamentul Republicii Moldova în strictă concordanță cu Liniile directoare privind rolul

procurorilor, adoptate la Congresul III al ONU pentru prevenirea criminalității din 27 august - 07 septembrie 1990 și Recomandările Rec (2000) 19, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 06 octombrie 2000, care impun statelor membre obligația de remunerare adecvată a procurorilor, stabilirea vârstei de pensionare și pensiei acestora prin Lege ori sub forma unor reguli sau regulamente publicate, iar legiuitorul național s-a atașat rigorilor internaționale și europene adoptând Legea cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008.

Curtea Constituțională prin hotărârea sa nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii, funcționarilor publici, a decis că stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică. Aceeași instanță de jurisdicție constituțională a indicat și pentru viitor organelor cu drept de inițiativă legislativă că la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, procurorului. Totodată, prin hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, au fost declarate neconstituționale art. II și pct. 7 și 9 ale art. III din Legea nr. 56 din 09 iunie 2011, adică acele prevederi care se refereau la condițiile de pensionare pentru judecători, pe când, prevederile din Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 care se referă la stabilirea pensiei pentru procurori nu au fost declarate neconstituționale și respectiv, ele au rămas în vigoare la data adoptării și sunt în vigoare și în prezent.

A relatat că Curtea Constituțională în hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011, acceptând statuările CEDO de asimilare a dreptului la prestații sociale unui drept de proprietate în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană, în paragraful nr. 79 a concluzionat că „un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 din Constituție și respectiv art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică.

Reclamantul a susținut că argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că drepturile de pensionare ale procurorilor sunt reglementate de prevederile art. 46/2 din Legea cu privire la pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, nu poate fi reținut de instanța de judecată, deoarece această normă a fost introdusă ulterior, prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011, pe când, reclamantul a obținut dreptul la pensie în anul 2010.

Consideră că calcularea și achitarea pensiei procurorilor pentru vechimea în muncă, pensionați până la operarea modificărilor prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011, în vigoare din 01 iulie 2011, conform condițiilor stabilite de această lege, fără o justificare obiectivă și rezonabilă provoacă discriminarea acestora în raport cu alți pensionari, foști colaboratori ai organelor procuraturii, care au obținut câștig de cauză pe aceleași temeuri, având la bază aceleași circumstanțe, cât și în raport cu actualii colaboratori ai procuraturii, care beneficiază de salarii mult mai favorabile

și avantajoase, în situația în care exercită atribuții similare celor care au fost executate de către procurorii pensionați.

Prin hotărârea din 03 mai 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Sergiu Garabagiu. S-a recunoscut ca neîntemeiat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-61/18 din 09 februarie 2018. S-a repus Sergiu Garabagiu în dreptul lezată de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă în dependență de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută și data ieșirii la pensie. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Sergiu Garabagiu pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul achitat procurorului, șef al Direcției exercitare a urmăririi penale al Procuraturii Generale în exercițiul funcției. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite lui Sergiu Garabagiu pensia pentru vechime în muncă, ținând cont de majorarea generală a salariului procurorului în funcție, începând cu data de 05 aprilie 2013, după creșterea salariului cu 35 % și începând cu 01 august 2016, după creșterea salariului potrivit art. 60 al Legii cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016, pe toată perioada de pensionare reieșind din funcția deținută. (f.d. 65, 69-77)

Prin decizia din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 03 mai 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru. (f.d. 115, 116-128)

Pentru a ajunge la această concluzie instanțele au reținut că Sergiu Garabagiu a activat în organele procuraturii de la 27 iulie 1990 și până în 2010 în diferite funcții de procuror adică peste 20 ani. Începând cu 01 iunie 2010, la atingerea vârstei de 50 ani lui Sergiu Garabagiu i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80 % din salariul mediu lunar potrivit funcției deținute, cu respectarea obligatorie a salariului lunar al procurorului în exercițiu și a durat până la sfârșitul anului 2011.

La solicitarea lui Sergiu Garabagiu cu privire la recalcularea pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului, Casa Națională de Asigurări Sociale, prin răspunsul nr. G-61/18 din 09 februarie 2018, i-a comunicat că legislația în vigoare nu prevede recalcularea pensiilor procurorilor odată cu majorarea salariului procurorului în exercițiu, iar din 01 iulie 2011 pensia se indexează anual la 01 aprilie.

Instanțele au menționat că condițiile și modul de salarizare a procurorilor sunt stabilite prin Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor. Iar, potrivit art. 51 alin. (1), (2) lit. c) și art. 52 lit. d) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului, conform prezentei legi și Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, ținându-se cont de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcție de procuror.

Procurorii și anchetatorii dispun de dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele, prevăzute pentru judecători. Astfel, conform art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20.07.195, judecătorul are dreptul la pensie conform legii cu privire la pensiile de asigurări sociale de stat.

Totodată, instanțele întemeiat au reținut că este neîntemeiat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale, or, prin hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 27 ianuarie 2001 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii și funcționarilor publici, Curtea Constituțională a reținut că dreptul cetățeanului la asigurarea cu pensie se află în dependență directă de caracterul activității social-utile prestate. Pensiile pentru vechime în muncă ale judecătorilor, procurorilor (...) au fost obținute prin munca prestată de aceștia. Prin exercitarea unor funcții speciale, de importanță majoră pentru societate. În acest context Curtea a reținut anterior, că statutul juridic al unor categorii de persoane este determinat de nivelul juridico-organizatoric al organelor în care acestea activează, de caracterul și complexitatea activității prestate, de responsabilitățile și exigențele de calificare pe care această activitate le implică.

Garanțiile sociale și retribuția acestor funcționari determină faptul, că statutul lor juridic să se distingă de statutul altor categorii de funcționari. De aici și necesitatea instituirii unui nivel sporit de asigurare materială și socială. Instituirea pensiei speciale (de funcție) pentru procurori; la fel ca și pentru judecători, nu reprezintă un privilegiu, aceasta fiind justificată în mod obiectiv ca o compensație parțială a inconvenientelor ce rezultă din rigorile statutului special, căruia trebuie să se supună procurorii, statut sever și restrictiv, stabilit prin lege de către Parlament.

La 23 ianuarie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată depusă de către Sergiu Garabagiu să fie respinsă ca fiind nefondată. (f.d. 134-137)

În motivarea cererii de recurs recurenta a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece instanța nu a analizat multiaspectual actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

La 21 februarie 2019 Sergiu Garabagiu a depus referință, prin care a solicitat de a fi considerat recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale ca fiind inadmisibil. (f.d. 141-144)

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 06 noiembrie 2018, a publicat-o pe pagina web a instanței la 20 decembrie 2018.

Prin scrisoarea de însoțire nr. 13910, fără dată, instanța de apel a expediat recurentei copia deciziei.

În aceste circumstanțe, recursul depus la data de 23 ianuarie 2019, se consideră în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, că recurenta indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel

a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată, că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acestea nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurenta și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune :

Recursul, declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas